

NVA VOORJAARSVERGADERING 2002

Deze vergadering is opgenomen in de feestelijke 200ste wetenschappelijke vergadering van de KNO-vereniging op

Vrijdag 12 april 2002
9.00-10.30 uur

Thema: Hoortoestelrevalidatie

Plaats Forumzaal van het RAI-congrescentrum, Europaplein, Amsterdam

Bereikbaarheid De RAI ligt op 7 minuten loopafstand van NS-station Amsterdam-RAI; daar stoppen ook metrolijn 51 en tramlijn 50, bereikbaar vanaf andere Amsterdamse NS-stations. Ook tramlijn 4 doet de RAI aan. Per auto is de RAI bereikbaar via de Ringweg A10, afslag S109.

Programma **NVA Voorjaarsvergadering en** **Lustrumvergadering van de KNO-vereniging**

Het audiolgie deel in de feestelijke KNO-vergadering zal open zijn voor alle leden van de NVA. De rest van de vergadering is voorbehouden aan de leden van de KNO-vereniging.

- 9.00-uur Patiënten met deels implanteerbare hoortoestellen - een patiëntendemonstratie
C.T.M. van der Pouw (Nijmegen)
- 9.15- Nieuwe mogelijkheden voor signaalbewerking in hoortoestellen
J.M. Festen (Amsterdam)
- 9.30- Recente vernieuwingen in conventionele hoortoestellen
J. Verschuure (Rotterdam)
- 10.00- Vernieuwingen in en door implanteerbare hoortoestellen
A.F.M. Snik (Nijmegen)
- 10.30-11.00 Koffie, bezoek aan exposanten

42ste DAG DER AKOEPEDIE

Vrijdag 12 april 2002
14.00-16.30 uur

Thema's: a) Nieuwe ontwikkelingen in de audiolgie **b) Audiometrie bij verstandelijk gehandicapten**

Plaats Polikliniek VU Medisch Centrum, Amsterdam
(zaal AVD, 2^e etage, receptie Q)

Bereikbaarheid Het NS station "Amsterdam-Zuid WTC" verlaat U aan de zuidzijde en U gaat rechtsaf. Volg het fietspad en later de weg parallel aan Ringweg en spoorbaan tot bij het VU ziekenhuis. (10-15 minuten lopen). Bij het Hoofdgebouw van de VU stopt tramlijn 50. Het ziekenhuis ligt dan op 5 minuten loopafstand.

Programma 42-ste Dag der Akoepedie

- 14.00- Een Europese visie op de opleidingen in de audiologie
J. Verschuure (Dijkzigt ziekenhuis, Rotterdam)
- 14.30- Hoordiagnostiek bij personen met een verstandelijke handicap
J.G. Dingemans en A. Kraak (Haags Audiologisch Centrum Effatha, Den Haag)
- 15.00- Pauze: thee/koffie
- 15.30- De invloed van deregulering op de werkwijze van de audicien
J.A. Wikkerink (Beter Horen, Doesburg)
- 16.00- Wat de deregulering kan betekenen voor de werkwijze van een Audiologisch Centrum
D.J.E.J. Pans (Venlo Audiologisch Centrum)
- 16.30 Sluiting

Mededelingen van het bestuur

De redactie van het Leerboek Audiologie (Dr. T.S. Kapteyn en Dr. P.J.J. Lamoré) legt op dit moment de laatste hand aan een groot aantal nieuwe hoofdstukken. Op korte termijn kunt u deze hoofdstukken op de website van de vereniging tegemoet zien (www.ned-ver-audiologie.nl).

Samenvattingen NVA Voorjaarsvergadering

Patiënten met deels implanteerbare hoortoestellen - een patiëntendemonstratie.
C.T.M. van der Pouw (Nijmegen)

De samenvatting wordt pas na de vergadering gepubliceerd om deze patiëntendemonstratie een verrassingseffect te geven.

Nieuwe mogelijkheden voor signaalbewerking in hoortoestellen.
J.M. Festen, afdeling KNO, VUmc Amsterdam, jm.festen@vumc.nl

Ondanks jaren van hoortoestelresearch is spraakverstaan in rumoer voor veel slechthorenden nog steeds een primair probleem. Bij de revalidatie met hoortoestellen is, naast verstaanbaarheid, voor veel slechthorenden luistercomfort een belangrijk selectie criterium. Met de komst van volledig digitale hoortoestellen komen signaalbewerkingen die tot nu toe niet mogelijk waren binnen handbereik. Voorbeelden hiervan zijn onderdrukking van stoorgeluid en spectrale opscherping van spraak. De eenvoudigste ruisonderdrukking gaat uit van één microfoon. De ruis wordt geschat uit passages zonder spraak en vervolgens wordt tijdens de spraak deze ruis gereduceerd. Het effect van deze bewerking op luistercomfort is groot maar op spraakverstaan in rumoer nihil. Een van de problemen bij deze techniek is een goede detectie te verkrijgen van pauzes in de spraak vooral in alledaagse omgevingen. Ruisonderdrukking op basis van signalenverschillen tussen meerdere microfoons geeft veel ruimere mogelijkheden voor verbetering van het spraakverstaan. Bij spectrale opscherping is het doel de spraak meer resistent te maken tegen de beperkte spectrale resolutie van slechthorenden. Recent kon voor slechthorenden met 5 dB verlies voor spraakverstaan in ruis 1 à 2 dB worden teruggewonnen door een voorbewerking van het signaal. Het blijkt belangrijk te zijn de signaalaanpassing beperkt te houden omdat bewerkingsartefacten gemakkelijk de overhand krijgen.

Recente vernieuwingen in conventionele hoortoestellen.

J. Verschuure, afd.KNO, Erasmus medisch centrum, Dijkzigt ziekenhuis Rotterdam,
verschuure@kno.fgg.eur.nl

De invoering van digitale hoortoestellen werd gepresenteerd als een revolutie. De eerste digitale toestellen waren echter vergelijkbaar in hun mogelijkheden met analoge, maar door toename van de rekenkracht en de verdere ontwikkeling van algoritmes zijn er nu wel verbeteringen gerealiseerd. Deze zijn grotere flexibiliteit in de afregeling van de frequentiekenarakteristiek en het gebruik van compressie, het gebruik van meerdere vormen van compressie tegelijk, het onderdrukken van rondzingen, het verminderen van de versterking voor signalen anders dan spraak en de verbetering van de signaal-ruisverhouding; voor dit laatste zijn alleen systemen met meerdere microfoons effectief. Instellingen hiervan worden veelal automatisch aangepast aan de omgeving. Door de grotere flexibiliteit is het aanpassen aan de patiënt ook complex geworden. Het grote aantal parameters heeft fabrikanten ertoe gebracht aanpasprogramma's te ontwikkelen om de mogelijkheden van hun toestellen recht te doen en het aanpassen beheersbaar te houden, helaas vaak zonder precies uitgangspunten of beperkingen aan te geven. Dit brengt ons gedeeltelijk terug in de zestiger jaren toen het aanpassen nog als een kunst werd beschouwd zonder bekende regels. Om de aanpassing goed af te stemmen op de individuele gebruiker worden veelal vragenlijsten gebruikt en subjectieve inschattingen van spraakverstaan en geluidskwaliteit. Het nadeel hiervan is het mogelijk niet-optimaal instellen voor de patiënt; comfort kan functionele aspecten domineren.

Vernieuwingen in en door implanteerbare hoortoestellen.

A.F.M. Snik, afdeling KNO, UMC St. Radboud, Nijmegen, a.snik@kno.azn.nl

De laatste jaren heeft de toepassing van 'elektronische' implantaten in de otologie een grote vlucht genomen. Na de zeer succesvolle introductie van de CI (cochleair implantaat) en de BAHA (Bone Anchored Hearing Aid) zijn recent middenoor-implantaten op de markt gebracht. In eerste instantie richt een nieuwe techniek zich meestal op een goed gedefinieerde patiëntengroep met nauwe inclusie en exclusie criteria. Indien de nieuwe toepassing voldoet, volgt vrijwel vanzelf een verruiming van de criteria. Ingegaan zal worden op de criteria zoals die golden bij aanvang van de nieuwe toepassingen en de verruiming (of versmalling) die is opgetreden als gevolg van behaalde resultaten. Speciale aandacht zal gegeven worden aan de laatste ontwikkelingen met betrekking tot de toepassing van middenoor-implantaten.

Publicaties Nederlandse Vereniging voor Audiologie

Onderstaande publicaties zijn te bestellen bij de secretaris of de penningmeester van de Nederlandse Vereniging voor Audiologie.

"Toelatingsbeleid tot de Scholen voor Slechthorenden en Doven" (1985)

Redactie: Prof.Dr. R.J. Ritsma, Dr.Ir. J.M. Festen en Drs. C. Sijstra

"De Elektrische Binnenoorprothese" (1986)

Redactie: Prof.Dr. E.H. Huizing en Prof.Dr. G.F. Smoorenburg

"Veertig Jaar Audiologie in Nederland" (1990)

Redactie: Dr. A.F. van Olphen, Dr. M. Rodenburg, Prof.Dr. E.H. Huizing en Drs. J. Tolck

"Slechthorendheid en Beroepsuitoefening" (1991)

Redactie: Dr. T.S. Kapteyn

"Slechthorendheid en Muziek(beeoefening)" (1993)

Redactie: Dr. P.J.J. Lamoré en Dr.Ir. J.A.P.M. de Laat

"Slechthorende en Hoortoestel" (1994)

Redactie: Dr. T.S. Kapteyn, Dr. A. Clemens, Dr. B.E. Glazenburg, Drs. J. Joustra

"Validiteit van het gehoor", lawaai, slechthorendheid en werk (KNO/NVA 1997)

Redactie: Prof.Dr.Ir. W.A. Dreschler, Dr. F.J.H. van Dijk, Dr. B.E. Glazenburg, Dr. T.S. Kapteyn, Dr. R.A. Tange

"Een rondgang langs het gehoor" (2000)

CD-rom met demonstraties samengesteld ter ere van 50 jaar NVA

Bijeenkomsten op Audiologisch Gebied (vanaf maart 2002)

2002

- Maart 10 - 14 VII International Tinnitus Seminar, Fremantle, Western Australia,
(website: <http://www.tinnitus.com.au>)
- Maart 18 - 21 XXVI International Congress of Audiology, Melbourne, Australia, email: conforg@ozemail.com.au
www.conferenceorganisers.com.au
- April 10 - 12 200ste KNO-vergadering, RAI, Amsterdam
- April 12 **NVA-voorjaarsvergadering** als onderdeel van de 200ste KNO-vergadering
- April 12 **Dag der Akoepedie**
- April 18 - 21 14th Convention of the Am. Academy of Audiology, Philadelphia, Pennsylvania USA,
(website: <http://www.audiology.org/convention/2002/>)
- Mei 30 - Juni 1 2nd International Conference on Newborn Hearing Screening, Diagnosis and Intervention, Milan,
Italy,
(website: www.biomed.polimi.it/NHS2002/)
- Juni 23 - Juli 6 NATO-ASI workshop "Dynamics of speech production and perception", Il Ciocco, Italy (email:
asi2001@ebire.org)
- Juli 8 - 11 Ninth International Congress on Sound and Vibration, Orlando (Fl)
(website: www.mmae.engr.ucf.edu/icsv9)
- Sep 4 - 6 7th International Cochlear Implant Conference, Manchester, England, (website:
www.meeting.co.uk/cochlear/)
- Sep 16 - 20 Forum Acousticum, Sevilla 2002, Spain.
(website: www.cica.es/aliens/forum2002/)
- Sep 27 **NVA-najaarsvergadering**
- Okt 10 - 12 47. Internationaler Hörgeräte-Akustiker Kongress, Leipzig,
(website: www.uha.de/news/body_body_news.htm)
- Okt 11 - 14 8th International Congress of Paediatric Otorhinolaryngology, Oxford, England, (website:
www.espo-euro.org)

2003

- Juni 29 - Juli 3 8th International Congress on Noise as a Public Health Problem, Rotterdam, (website:
www.icben.rog/t_congress.htm)

Aanmelding voor het lidmaatschap van de NVA

Een aanmeldingsformulier voor het lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging voor Audiologie is te vinden op de internetpagina van de vereniging (www.ned-ver-audiologie.nl).